

Den tekniska utvecklingen i samhället, har under de senaste årtiondena gått vidare i en takt som ibland kan vara svår att överblicka. Detta har medfört att riskerna för större olyckor har ökat betydligt. Olyckor som kan få allvariga konsekvenser för både liv, egendom och miljö.

Målmedvetna förberedelser för insats, ett effektivt stöd i räddningsledarens beslutssituation, tydlighet i organisation och ordergivning, samt en välövad, vältränad personal, är förutom materiella resurser viktiga förutsättningar i detta räddningsarbete.

Ett beslutsstöd, för den som i dessa situationer har att fatta de svåra besluten, är en viktig förutsättning för ett gott resultat.

Åtgärdskalendrarna bör antingen vara utformade för räddningsledningen i stab eller ledningscentral, eller också för räddningsledaren som befinner sig i en lite mer framflyttad position på skadeplatsen.

Åtgärdskalendrarna bör inte ha som ambition att täcka in allt. Vissa grundkunskaper måste kunna förutsättas och utifrån det utgångsläget bör beslutsstödet formos, för att ge beslutsfattaren ett övergripande stöd, så att inte de stora viktiga besluten försummas.

De riktigt stora olyckshändelserna (katastroferna) där många människoliv och stora värden står på spel och för vilka åtgärdskalendrarna egentligen är avsedda, är relativt ovanliga inom Svensk räddningstjänst. I regel grundas de flesta besluten på den praktiska och teoretiska kunskap som innevarande räddningsledare besitter. Man kan konstatera att någon större erfarenhet av åtgärdskalendrarna i praktiskt räddningsarbete inte finns. Man har tillgång till dem, men man använder dem inte.

Då räddningsledaren befinner sig på skadeplatsen i insatsens inledningsskede bör han ha ett stöd som dels underlättar organisationen av skadeplatsen och dels hjälper till att åstadkomma en riktig struktur på insatsens genomförande. Omständigheterna gör att det finns gott om distraherande moment, vilka kan bli störande för beslutsfattaren och i och med detta sänka kvaliteten på insatsen.

Då räddningsledare befinner sig i en mer tillbakaflyttad position, behövs ett stöd för att följa upp och på ett mer övergripande sätt leda den aktuella insatsen.

Olika former av beslutsstöd på olika ledningsnivåer.

1. Räddningsledaren/skadeplatschefen bör ha ett stöd för minnet i form av t.ex. ett insatskort. Detta kort bör endast innehålla stödord för att hjälpa befälet att komma rätt. Stödorden bör vara av den karaktären att de är användbara i 98% av larmtillfällena. Kortet bör vara inplastat och så litet att det med fördel kan bäras i t.ex. larmrocksfickan. Kunskaperna om genomförandet av respektive insatsmoment, måste finnas hos varje insatsledare.
2. Räddningsledaren i ledningsstab eller larmcentral bör ha tillgång till en form av åtgärdsplan där han kan följa upp nödvändiga åtgärder i samband med stora insatser. Dessa åtgärdsplaner bör vara inriktade på stora, långvariga insatser, t.ex: järnvägsolycka, flygolycka, fartygsbränder, oljeutsläpp m.m.
3. Tredje nivån av insatsstöd får en lite mer konkret inriktning och handlar mer om planer för vissa objekt eller tillfällen. Det är vad man i dagligt tal kallar insatsplaner. Hit hör även resursförteckningar och faktalitteratur.